

התפלה היא לא פתרון קסם: הדרך הסביבתית לאספקת מים בריאים לציבור

שנים של ניהול לקוי של משק המים ותקופות בצורת ממושכות, הובילו את ממשלת ישראל לקבל החלטה להקים חמישה מתקני התפלה לאורך חופי הים התיכון. מתקני ההתפלה, אשר הראשון ביניהם קם כבר לפני עשור, מספקים היום כ-600 מיליון מ"ק מים, המהווים קצת יותר מ-40% מסך המים השפירים המסופקים בישראל. משום שרוב המים המותפלים מסופקים לצריכה עירונית, אחוז המים המותפלים מתוך מי השתייה שלנו הוא גבוה בהרבה. ישנם אזורים בארץ שמקבלים אך ורק מים מותפלים ואזורים אחרים בהם יש מיהול בין המים המותפלים לבין המים ממקורות הטבעיים כגון מי כנרת ומי בארות.

התפלת מי ים אפשרה למשק המים להשתקם לאחר שנים ארוכות של ניצול יתר והזנחה של מקורות המים הטבעיים שלנו, מצב אשר הוביל לזיהום אזורים נרחבים של מי התהום באזור החוף וסגירתם של מאות בארות מי שתייה. בנוסף, למים המותפלים יתרון נוסף כאשר הם בעלי ריכוז מלחים מאוד נמוך, ובכך השקיה איתם מפחיתה את קצב המלחת הקרקע ומי התהום. אין ספק כי מדינת ישראל הייתה צריכה להביא תוספת מים מעבר ליכולת של מקורות המים הטבעיים לספק, ולהתפלה תרומה חשובה לביטחון המים של המדינה.

יחד עם זאת, התפלה אינה פתרון קסם, והיא מלווה במחיר כלכלי גבוה, כמו גם בנזק סביבתי ובריאותי רב

- המים המותפלים סובלים מהעדר מינרלים חיוניים לבריאות שלנו אשר נמצאים בשפע במים הטבעיים של ישראל, וביניהם מגנזיום. מגנזיום הינו יסוד חיוני לגוף, מסייע בשמירה על פעילות תקינה של השרירים, מערכת העצבים, פעילות הלב, המערכת החיסונית, וחיצוק העצמות. המגנזיום מסייע גם בויסות רמות הסוכר בדם, בשמירה על לחץ דם תקין וכן בתהליך המטבוליזם, ולכן נמצא כי הוא תורם להפחתת תמותה ממחלות לב וכלי דם ומסייע במצבים בריאותיים נוספים. **לפי סקר שבוצע על ידי משרד הבריאות, המעבר משתיית מים ממקורות טבעיים עשירים במגנזיום לשתיית מים מותפלים הוביל להפחתה של כ-20% מצריכת המגנזיום היומי ובכך עלול לגרום לעליה בהיקף התמותה ממחלות לב וכלי דם.**
- **התפלה הינה תהליך עתיר אנרגיה וצורך פי 4 יותר חשמל מאספקת מים מבארות באזור החוף.** לצריכת החשמל המוגברת השלכות לא מבוטלות על הבריאות שלנו ועל הסביבה, כאשר ייצור החשמל מלווה בפליטות של גזי חממה ומזהמי אוויר. מתקני התפלה נבנים באזור החוף ותופסים שטח חופי ערכי שגם ככה נמצא במחסור. כמו כן, תהליך ההתפלה כרוך בהזרמת מי רכז חזרה לים אשר פוגע בסביבה הימית.
- עקב צריכת האנרגיה הגבוהה, התפלה הינה יקרה יותר מאספקת המים ממקורות הטבעיים, והמעבר למשק מים מבוסס התפלה הוביל **להתייקרות ניכרת בתעריף המים.**

אדם טבע ודין

רחוב יהודה הלוי 48, תל אביב | ת.ד 15 | מיקוד 6100001

טלפון 03.566.9939 | פקס 03.566.9940

contact@adamteva.org.il

www.adamteva.org.il

אז מה אפשר לעשות?

- **פיילוט להחזרת המגנזיום:** לפי תקנות איכות מי השתייה, אמור לקום בשנים הקרובות מתקן פיילוט אשר יבדוק את היתכנות הטכנולוגית והכלכלית להחזרת מגנזיום למים המותפלים. אנחנו באדם טבע ודין תומכים בביצוע הפיילוט ובבחינת דרכים נוספות למנוע פגיעה בבריאות הציבור השותה מים מותפלים. בהמשך לכך, אנו קוראים למדינה לבצע תסקיר השפעה על הסביבה ועל הבריאות של מערך ההתפלה בישראל, ולפעול למזער את הנזק שהתפלה גורמת לבריאות ולסביבה.
- **שיקום בארות:** גם בעידן ההתפלה מוטלת על הממשלה האחריות לשמור על מקורות המים הטבעיים שלנו. מאות רבות של בארות מים מפוזרים בכל אזור במדינת ישראל, ובכך הם מהווים נכס אסטרטגי אמיתי. אספקת מים מבארות אלו הינה זולה וסביבתית יותר, ולאחר שיקום הזיהום גם בריא יותר כאשר למים הטבעיים של ישראל ריכוז מגנזיום ממוצע של כ-30 מיליגרם לליטר. יש לפעול באופן מיידי לשקם את הבארות הללו ואת מי התהום ולהחזיר את משאב הטבע החשוב הזה לשימוש הציבור. גם אם שיקום מקורת המים יארך על פני שנים רבות, הפעולה חשובה עבור הדור הבא ולשם מניעת הקמת מתקן ההתפלה הבא.
- **מיהול המים המותפלים עם מים טבעיים:** כבר היום, אזורים רבים בישראל שותים בעיקר מים מותפלים, וישנם ישובים שכל המים שלהם מסופקים ממתקני ההתפלה. לפי נתונים של חברת מקורות שהוצגו לנו, אזור מישור החוף הדרומי עד לנגב המערבי כמו גם אזור חוף הכרמל, מקבלים בין 70-100% מים מותפלים. בחודשי החורף, כאשר אחוז המים המותפלים המסופקים גבוה יותר, כל אזור החוף של ישראל כולל פרוזדור ירושלים שותים בין 70-100% מים מותפלים. מצב זה, בו יישובים רבים שותים רק מים מותפלים, הינו בעייתי ביותר, בהתחשב בחשש לכך שהמעבר מהמים הטבעיים למים המותפלים מגביר את התמותה ממחלות לב וכלי דם. לכן יש לפעול באופן מיידי למזער את הסיכון. הדרך המיטבי והמיידי לפעול הינה לדרוש שכל יישוב בארץ יקבל אחוז מינימאלי של מים טבעיים. על רשות המים לפעול להקמת התשתית הנחוצה לאפשר מיהול המים המותפלים ולמנוע מצב בו לתושבים באזורים מסוימים סיכון בריאותי מוגבר.

שקיפות מידע: נכון להיום, אין לציבור כל דרך לדעת מאילו מקורות מים הם שותים, ומה איכות המים שהוא מקבל לאורך השנה. אדם טבע ודין פנתה בעבר דרך בקשות חופש מידע לרשות המים וחברת מקורות לקבל את המידע הזה לשנים קודמות. על רשות המים לפרסם באופן גלוי ביותר לציבור את היקפי המים המופלים המסופקים לכל ישוב בארץ. מידע זה נחוץ לכל אזרח על מנת שיידעו מה איכות המים שהם שותים ויוכלו לפעול, במידה ומדובר במים מותפלים בלבד, להשלים את צריכת המגנזיום שלו ממקורות אחרים.

אדם טבע ודין

רחוב יהודה הלוי 48, תל אביב | ת.ד 15 | מיקוד 6100001

טלפון 03.566.9939 פקס 03.566.9940

contact@adamteva.org.il

www.adamteva.org.il